

LATVIJAS KOMERCBANKU ASOCIĀCIJAS KREDITĒŠANAS INDEKSS 2018

Par indeksu

Latvijas Komercbanku asociācijas (LKA) kreditēšanas indekss ir komplekss mērījums, kurš raksturo šī brīža Latvijas ekonomikas (gan mājsaimniecību, gan uzņēmumu) spēju un vēlmi aizņemties, kā arī banku sektora spēju un vēlmi kreditēt.

LKA kreditēšanas indeksa ietvaros tiek analizēta virkne dažādu rādītāju, kas raksturo ne tikai banku sektora finanšu datus, bet arī ar banku vidi nesaistītus faktorus kā izmaiņas iekšzemes kopproduktā, vidējā atalgojuma dinamika, patērētāju noskaņojums u.c., tādējādi veidojot pilnvērtīgu ainu par kreditēšanas kā ekonomikas dzinējspēka komplikētību.

Indeksu saturiski izstrādājusi LKA kreditēšanas komiteja, sadarbojoties ar makroekonomikas ekspertiem, banku vadošajiem kreditēšanas speciālistiem, kā arī konsultējoties ar akadēmiskās vides speciālistiem.

Metodoloģija

Visu kreditēšanas indeksa sagatavošanai nepieciešamo informāciju apkopo LKA, izmantojot informāciju no šādiem avotiem:

- Finanšu un kapitāla tirgus komisija (ik ceturksņa pārskats "Banku darbība Latvijā").
- Latvijas Banka (Eiropa zonas banku veiktās kreditēšanas apsekojums).
- Eiropas Centrālā banka (Eiropa zonas banku veiktās kreditēšanas apsekojums).
- Ēnu ekonomikas indeksa Baltijas valstīs apsekojums (SSE Rīga).
- Komercbanku vadošie kreditēšanas eksperti (komercbanku riska apetītes vērtējums).
- Komercbanku dati (aizdevumu izsniegšanas atteikumu īpatsvars).
- Sabiedrības kvantitatīva aptauja (plāni aizņemties finanšu līdzekļus no komercbankām).
- Centrālā statistikas pārvalde (rādītāji "Ekonomika un finanses).
- Eiropas Komisija (Eiropas Savienības Ekonomikas sentimenta indikators).

Indeksa publicēšana

LKA kreditēšanas indekss tiek publicēts trīs posmos:

Katra gada janvārī LKA prezentē indeksu, kas aptver visu Latvijas ekonomiku, tādējādi sniedzot atskatu uz iepriekšējo gadu.

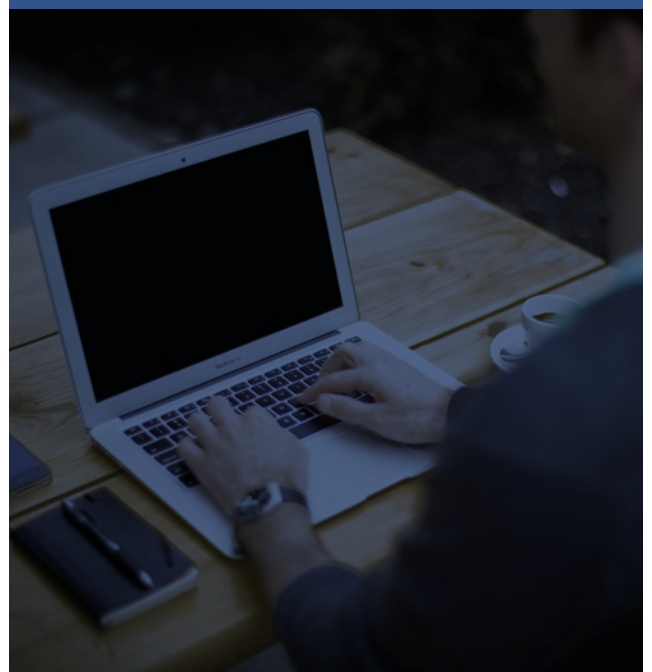

Pavasari (aprīlī) LKA prezentē indeksu, kas apskata situāciju mājsaimniecību segmentā.

Savukārt oktobrī LKA prezentē kreditēšanas tendenci uzņēmumu segmentā.

LKA kreditēšanas indeksa rezultāti dod iespēju ikvienam ieraudzīt ciešo saikni starp dažādiem ekonomikas situāciju raksturojošiem faktoriem, kas tiešā veidā ietekmē ekonomikas un kreditēšanas apjomus valstī.

Metodoloģiski indekss veidots no četrām dažādu faktoru grupām (kategorijām): komercbanku spēja kreditēt, komercbanku vēlme kreditēt, aizņēmēju spēja aizņemties un aizņēmēju vēlme aizņemties.

Katrā no četrām kategorijām ir vismaz četri mainīgie lielumi un katra rādītāja svars ir vienāds (t.sk. arī faktoru grupu svars kopējā indeksā ir vienāds – proti, katras grupas svars ir 25%).

Indeksa kategoriju rādītāji izvēlēti kā atbilstošākie un konkrēto kategoriju raksturojošākie (atspoguļoti tabulā Nr.1.).

Tabula Nr.1. Kredīšanas indeksa elementi

Komercbanku spēja kreditēt	Komercbanku vēlme kreditēt	Aizņēmēju vēlme aizņemties	Aizņēmēju spēja aizņemties
<ul style="list-style-type: none"> Komercbanku sektorā izsniegto aizdevumu un depozītu attiecība Komercbanku sektora brīvo līdzekļu apjoms Komercbanku sektora aktīvu apjoms Kredītņēmēju maksājumu kavējumu īpatsvars	<ul style="list-style-type: none"> Kredīšanas nosacījumu stingrība Komercbanku riska apetīte Komercbanku atteikto aizdevumu īpatsvars Ēnu ekonomikas īpatsvars Latvijā	<ul style="list-style-type: none"> Iedzīvotāju īpatsvars, kas apsver iespēju tuvāko 6 mēnešu laikā aizņemties no komercbankām Faktiskais pieprasījums pēc aizdevumiem Komersantu peļņa ES Ekonomikas sentimenta indikators	<ul style="list-style-type: none"> Bezdarba līmenis valstī Latvijas iekšzemes kopprodukts Latvijas iedzīvotāju vidējie mēneša ienākumi Latvijas uzņēmēju uzkrātā kapitāla apjoms

LKA kredīšanas bāzes datums pret kuru tiek veikti mērījumi ir 2016.gada janvāris. Izmaiņu dinamika visos rādītājos tiek aprēķināta attiecībā pret situāciju šajā datumā, izmantojot proporcijas pamatīpašību un inverso funkciju.

Lielākā daļa rādītāju veido minēto organizāciju sniegtajiem skaitliskajiem datiem, izņemot rādītājus "Kredīšanas nosacījumu stingrība" un "Komercbanku riska apetīte", kas balstīti uz ekspertu sniegto situācijas vērtējumu.

Grafiks Nr.1. Kredīšanas indeksa dinamika

